

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 03.10.2025 nr 1-6/3267-1,
SIM/25-1085/-1K/
Meie 04.11.2025 nr 1.2-3/2479-2

Korrakaitseaduse muutmise seadusest

Täname, et saatsite Sotsiaalministeeriumile kooskõlastamiseks korrakaitseaduse (KorS) muutmise seaduse eelnõu. Sotsiaalministeerium toetab kavandatavat seadusemuudatust.

Seletuskirja kohaselt planeeritava muudatuse näol on tegemist muudatusega, mida oleme põhjalikult arutanud lähisuhtevägivalla ennetamise ekspertrühmas. Tegemist on hädavajaliku sammuga, mis aitab suurendada kannatanute kaitset ja loob eeldused tõhusamaks sekkumiseks perevägivalla olukordades. Kehtiv 12-tunnine viibimiskeeld ei ole paljudel juhtudel piisav, et tagada ohvri turvalisus, võimaldada rahunemist ning anda õiguskaitse- ja sotsiaalasutustele aega edasiste sammude kavandamiseks. Sageli pöördub vägivallatseja koju tagasi juba enne, kui ohvri on olnud võimalus pöörduda kuskile abi saamiseks või kui ametiasutused on jõudnud olukorda põhjalikumalt hinnata. Vägivallal on ohvri psühholoogilisele seisundile väga tugev mõju, rahunemine võtab aega ja 12 tundi kahtlemata ei ole piisav, et seda hingetõmbehetke pakkuda. Tegelikult leiame, et ka 72 tundi ei ole piisav – teiste riikide kogemusel on pikem aeg mõjusam (nädalatest aastani välja) – aga tegemist oleks esimese sammuga Eestis perevägivalla ohvri olukorra leevendamiseks viibimiskeelu määramise abil.

Eelnõu seletuskirja esitatud muudatus ei ole mitte ainult tehniline muudatus, vaid selge signaal, et riik võtab perevägivalla juhtumeid tõsiselt ja sekkub otsustavalt, kaitstes eelkõige kannatanuid, sh lapsi. Tegemist oleks sammuga, mis vastab ka Istanbuli konventsioonis toodud põhimõtetele vägivalla ennetamisel ja ohvrite kaitset.

Kuid sõltumata sellest, et eelnõu seletuskirjas olete esitanud äärmiselt põhjaliku analüüsi, ei ole eelnõu enda sõnastus kõige õnnestunum ega toeta piisavalt seletuskirjas toodut. Seetõttu palume eelnõu muuta arvestades järgmiste märkustega:

1. Seletuskirjas välja toodud eesmärgi saavutamiseks peaks eelnõu § 1 punktiga 1 tehtavas muudatuses sõna „ja“ asemel olema sõna „või“. Vastasel juhul kitsendatakse eelnõuga KorS § 44 lõike 1 punkti 3 alusel viibimiskeelu kohaldamist – st viibimiskeelu kohaldamiseks peaks väljaselgitatav või tõrjutav oht olema mitte üksnes kõrgendatud, vaid samas ka oluline, – mitte ei laiendata seda, nagu eelnõu seletuskirjas selgitatakse.
2. Eelnõu § 1 punktiga 2 KorS § 44 lõikes 5 tehtav muudatus, s.o 2. ja 3. lause omavaheline suhe tekitab küsimuse, kui pikalt võib viibimiskeeldu kohaldada teiste KorS § 44 lõikes 1 nimetatud viibimiskeelu kohaldamise aluste puhul. Eelnõuga tuuakse 12 tunnist erinev maksimaalne kohaldamise aeg välja vaid ühe aluse puhul, ent teiste puhul täiendavat maksimaalset piirangut ei seata. Mis aga tekitab

küsimuse, et kas teiste puhul sellist maksimaalset aega siis polegi. Eelnõu järgi kujuneb olukord, kus:

- üldine ja tavapärane viibimiskeeld võib kesta kuni 12 tundi (1. lause);
- nimetatud 12 tunnist viibimiskeeldu võib seaduses määratletud isik pikendada määramata ajaks (2. lause);
- samas kui kõrgendatud või olulise ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks võib perevägivalla ohvrite õiguste kaitseks viibimiskeeldu kohaldada maksimaalselt 72 tundi (eelnõuga lisatav 3. lause).

Kusjuures 2. lause alusel võib enam kui 12 tunnist viibimiskeeldu kohaldada nii prefekti, tema volitatud ametiisiku kui ka muu korrakaitseorgani juhi loal, samas kui lisatava 3. lause alusel viibimiskeeldu kohaldamine on lubatud vaid prefekti või tema volitatud ametiisiku poolt.

Selliselt on eelnõuga tehtav muudatus erinevalt seletuskirjas taotletust pigem olemasolevat olukorda kitsendav.

Meie hinnangul toetaks seletuskirjas toodud eesmärki, kui muudetaks KorS § 44 lõike 5 esimest lauset ning, arvestades teises lauses eelnõuga kavandatud muudatust, sõnastataks järgmiselt:

„(5) Politsei või seaduses sätestatud juhul muu korrakaitseorgani ametiisik võib kohaldada viibimiskeeldu kuni 12 tundi või käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatud juhul ohvriabi seaduse tähenduses perevägivalla ohvrite õiguste kaitseks kuni 72 tundi. Eelnevalt toodud perioodist pikemat viibimiskeeldu võib kohaldada üksnes prefekti, tema volitatud ametiisiku või muu korrakaitseorgani juhi loal.“

3. Juhime muuhulgas tähelepanu, et KorS § 44 lõike 5 alusel kuni 72 tunnise viibimiskeeldu kohaldamine peab olema võimalik ka muu korrakaitseorgani ametiisikul, nt välijuhil, mitte üksnes prefektil või tema volitatud ametiisikul.
4. Täpsustuseks selgitame, et ohvriabi on telefoni kaudu siiski 24/7 kättesaadav ohvriabi kriisitelefoni 116 006 ja palunabi.ee veebilehe kaudu.

Peame oluliseks juhtida tähelepanu ka asjaolule, et teie Vabariigi Valitsuse istungile esitatud korrakaitseseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule on jätkuvalt üleval meie vastuväide. Tegime ettepaneku kaaluda, et korrakaitseametniku tervisetöend võiks olla samasugused nagu abipolitseiniku omad, st vajalik ei ole täiendavat tervisekontrolli läbida, kui isikul on olemas kehtiv mootorsõiduki juhtimisõigus või samaväärseks loetud tervisekontrolli läbimisel saadud kehtiv tervisetöend. Selle ettepanekuga soovime vähendada tervisetöendite paljustust ning mitte sundida isikuid läbima mitmeid dubleerivaid ja sisult sarnaseid tervisekontrolle. Ühtlasi vähendaks see mõttetut koormust tervishoiusüsteemile ja täiendava järelevalve vajadust ning nii riigi kui ka kohalike omavalitsuste kulusid. Arvestades asjaolu, et juhtimisõigus on väga paljudel, oleks sellise muudatuse mõju üsna suur.

Abipolitseiniku tervisekontrolli regulatsiooni eeskuju kasutades jääks ära vajadus uue rakendusakti kehtestamiseks. Juhul kui otse ei soovita teisele seadusele viitamist kasutada, siis sarnaselt abipolitseiniku seadusele saab seaduses sätestada peamised nõuded ja tervisekontrolli teostaja juhtudel, kui isikul ei ole juhtimisõigust. Lihtsaim lahendus oleks viidata mootorsõidukijuhi tervisenõuetele ning loobuda uute nõuete ja süsteemi loomisest, mis praegust bürokraatia vähendamise suunda silmas pidades oleks eriti mõistlik. Samas uue nõude – tervisekontrollinõuded korrakaitseametnikele – KorSi sisse viimisel, pole arvestatud HÕNTE § 1 lõike 1 punktis 7¹ sätestatud nõuete ega näidatud, mil määral on kavandatud olemasoleva halduskoormuse vähendamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Lily Mals
Lily.Mals@sm.ee